

Sygn. akt: III AUa 244/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Mirosław Godlewski

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak

SSA Maria Padarewska - Hajn (spr.)

Protokolant: st.sekr.sądowy Kamila Tomasik

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2014 r. w Łodzi

sprawy **H. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Ł.**

o wysokość emerytury,

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu

z dnia 14 stycznia 2014 r., sygn. akt: IV U 964/13,

1. **zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym w ten sposób, że zalicza H. K. do stażu ubezpieczeniowego okres od 22 października 1967 roku do 27 października 1967 roku i oddala odwołanie w pozostałej części;**
2. **oddala apelację w pozostałej części.**

III AUa 244/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. decyzją z dnia 14 maja 2013 r. przeliczył H. K. emeryturę od dnia 29 kwietnia 2013 r. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia tj. z lat 1965-1967, 1970-1974, 1979-1989, 1991. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 79,18 %, staż uwzględniono w wymiarze 29 lat 7 miesięcy okresów składkowych oraz 9 miesięcy i 12 dni okresów nieskładkowych, zaliczając między innymi: okres od 8 sierpnia 1966 r. do 21 października 1967 r., okres służby wojskowej od 28 października 1967 r. do 26 lutego 1968 r. i okres od 14 lipca 1968 r. do 14 sierpnia 1969 r. Nie zaliczono wnioskodawcy okresów od 22-27 października 1967 r. i od 27 lutego 1968 r. do 13 lipca 1968 r. tj. przed i po odbyciu zasadniczej służby wojskowej oraz okresu od 1 czerwca 1992 r. do 31 lipca 1992 r. członkostwa w spółdzielni.

W odwołaniu od w/w decyzji wnioskodawca zakwestionował wysokość stażu pracy uwzględnionego przez organ rentowy, podnosząc iż staż ten powinien wynosić 30 lat 5 miesięcy i 15 dni oraz wniósł o przeliczenie świadczenia z lat 1979-1988 jako najbardziej korzystnych.

W toku rozpoznania sprawy przed Sądem I instancji, wnioskodawca sprecyzował staż ubezpieczeniowy, wnosząc o zaliczenie do niego, okresu przed odbywaniem służby wojskowej tj. od 22 października 1967 r. do 27 października 1967 r. i okresu po odbyciu służby od 27 lutego 1968 r. do 13 lipca 1968 r. oraz okresu członkostwa w Rolniczej (...)w S. od 1 czerwca 1992 r. do 31 lipca 1992 r. oraz o przeliczenie emerytury z lat 1979-1989.

Pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania w zakresie zaliczenia do stażu ubezpieczeniowego okresów przed i po odbyciu służby wojskowej z uwagi na to, że były to przerwy w zatrudnieniu oraz o przeliczenie z lat 1979-1989, gdyż okres ten wybiega poza 10-lecie od daty zgłoszenia wniosku o emeryturę. Natomiast pozostawił do uznania Sądu zaliczenie do w/w stażu okresu członkostwa w w/w Spółdzielni.

Sąd Okręgowy w Sieradzu wyrokiem z dnia 14 stycznia 2014 r. w pkt 1 zmienił zaskarżoną decyzję i zaliczył H. K. do stażu ubezpieczeniowego okres od 22 do 27 października 1967 r. i od 27 lutego do 13 lipca 1968 r. oraz od 1 czerwca do 31 lipca 1992 r. w pkt 2 oddalił odwołanie w pozostałej części i ustalił następujący stan faktyczny: Wnioskodawca urodzony (...) w dniu 14 maja 2013 r. złożył wniosek o przeliczenie emerytury i zmianę stażu pracy.

Odwołujący się w okresie od 8 sierpnia 1966 r. do 14 sierpnia 1969 r. był zatrudniony w Zakładzie Usług (...) w O., podczas tego zatrudnienia od 28 października 1967 r. do 26 lutego 1968 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Wnioskodawca w dniu 29 marca 2013 r. złożył wniosek o emeryturę. Organ rentowy decyzją z dnia 23 kwietnia 2013 r. przyznał wnioskodawcy emeryturę od 29 kwietnia 2013 r. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia a staż ustalono na 28 lat 3 miesiące okresów składkowych i 9 miesięcy okresów nieskładkowych.

Uwzględniono okres zatrudnienia wnioskodawcy w Zakładzie Usług (...) w O. od 8 sierpnia 1966 r. do 21 października 1967 r. i od 14 lipca 1968 r. do 14 sierpnia 1969 r. w tym okres odbywania zasadniczej służby wojskowej, okres zatrudnienia w Rolniczej Spółdzielni w S. od 15 czerwca 1979 r. do 14 listopada 1991 r. i od 1 stycznia 1992 r. do 30 czerwca 1993 r.

W dniu 30 kwietnia 2013 r. wnioskodawca złożył wniosek o przeliczenie emerytury załączając legitymację ubezpieczeniową oraz zaświadczenie o zatrudnieniu w ramach członkostwa w Rolniczej Spółdzielni.

Decyzją z dnia 10 maja 2013 r. ZUS przeliczył emeryturę, którą to decyzję anulowano zaskarżoną decyzją.

Organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 10 grudnia 2013 r. podniósł, iż po zwrocie akt organowi rentowemu ponownie przeliczy wysokość emerytury wnioskodawcy, doliczając do stażu pracy, okres członkostwa w spółdzielni od 1 czerwca do 31 lipca 1992 r.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, iż roszczenie wnioskodawcy jest częściowo uzasadnione na podstawie art. 6 ust. 2 pkt. 1 lit. a i ust. 2 pkt 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.) w zakresie zaliczenia do stażu pracy okresów przed powołaniem do zasadniczej służby wojskowej i po jej odbyciu oraz okres członkostwa w Rolniczej Spółdzielni nie uwzględniony przez ZUS. Sąd uznał, iż okresy przed i po odbyciu służby wojskowej przypadały w czasie zatrudnienia wnioskodawcy w Zakładzie Usług (...) w O., a z załączonych do akt rentowych dokumentów nie wynika, aby wnioskodawca miał jakiegokolwiek przerwy w tym zatrudnieniu.

Natomiast w zakresie zaliczenia okresu członkostwa, Sąd uznał, iż ZUS tego okresu w toku rozpoznania sprawy nie kwestionował, deklarując jego zaliczenie.

Sąd uznał natomiast, iż odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie w świetle art. 15 ust. 1 ustawy emerytalnej w zakresie przeliczenia jego świadczenia z 10 lat – 1977-1988, gdyż okres ten wykracza poza 20–lecie poprzedzające bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją organ rentowy, w części, w jakiej Sąd Okręgowy zaliczył wnioskodawcy do stażu ubezpieczeniowego okres przed i po odbyciu służby wojskowej, zarzucając rozstrzygnięciu sądowemu w tym zakresie naruszenie prawa materialnego art. 6 ustawy emerytalnej i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zaliczenie wnioskodawcy do stażu ubezpieczeniowego tylko okresu członkostwa od 1 czerwca 1992 r. do 31 lipca 1992 r. i oddalenie odwołania w pozostałym zakresie ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W uzasadnieniu swego stanowiska strona skarżąca podniosła, iż z treści świadectwa pracy z dnia 25 lipca 1994 r. wystawionego przez Urząd Wojewódzki w O. na podstawie akt osobowych znajdujących się w archiwum wynika, iż wnioskodawca w okresie od 8 sierpnia 1966 r. do 14 sierpnia 1969 r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładzie Usług (...) w O. na stanowisku kierowcy i w okresie od 22 października 1967 r. do 13 lipca 1968 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Zdaniem ZUS skoro z książeczki wojskowej złożonej przez wnioskodawcę wynika, iż służbę wojskową odbywał od 28 października 1967 r. do 26 lutego 1968 r., to okres wymieniony w świadectwie przed okresem faktycznego odbywania służby wojskowej i po jej odbyciu nie podlega zaliczeniu do stażu ubezpieczeniowego, gdyż nie należy ani do okresu składkowego ani nieskładkowego w świetle art. 6 i 7 ustawy emerytalnej, gdyż w tych okresach wnioskodawca nie wykonywał zatrudnienia. Natomiast wnioskodawca po odbyciu zasadniczej służby wojskowej zgłosił się do pracy w dniu 14 lipca 1968 r.

Na rozprawie przed Sądem II instancji wnioskodawca podał, że przed powołaniem do odbycia zasadniczej służby wojskowej przez parę dni rozliczał się z zakładem pracy i nie wie czy okres ten był urlopem. Natomiast w wojsku uległ wypadkowi miał uszkodzoną nogę i został wypisany z wojska i miał odroczone służbę wojskową na 12 miesięcy. Po wypisaniu z wojska nie zgłosił się do zakładu pracy, bo był chory nie miał zasiłku chorobowego, a do pracy zgłosił się dopiero w lipcu 1968 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Przedmiotem sporu na obecnym etapie postępowania, z uwagi na treść apelacji organu rentowego jest tylko zasadność zaliczenia przez Sąd I instancji wnioskodawcy do stażu ubezpieczeniowego okresu przed i po odbyciu przez niego zasadniczej służby wojskowej.

W tym okresie wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładach (...) w O. na stanowisku kierowcy. Ze świadectwa pracy wystawionego przez archiwum na podstawie akt osobowych wynika, iż wnioskodawca był nie obecny w pracy od 22 października 1967 r. do 13 lipca 1968 r. w związku z odbywaniem zasadniczej służby wojskowej.

Natomiast z kserokopii książeczki wojskowej wynika, iż okres faktycznego odbywania przez wnioskodawcę służby wojskowej był krótszy od okresu podanego w świadectwie pracy, gdyż wnioskodawca został wcielony do jednostki wojskowej w dniu 27 października 1967 r. a zwolniony w dniu 26 lutego 1968 r.

A zatem ocenę prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu I instancji w zakresie zaliczenia obu okresów należy odnieść do spełnienia przez wnioskodawcę przesłanek z treści art. 6 i 7 obecnie obowiązującej ustawy emerytalnej pod rządami, której został złożony wniosek o emeryturę i przeliczenie oraz w odniesieniu do przepisów emerytalnych obowiązujących w latach 1967-1968 tj. w okresie spornym.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej okresami składkowymi są okresy ubezpieczenia. Do okresów składkowych ustawa ta w art. 6 ust. 1 pkt 4 zalicza okres czynnej służby wojskowej. Natomiast w art. 6 ust. 2 pkt 1 lit a

do okresów składkowych zalicza przypadające przed 15 listopada 1991 r. okresy za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacenia takiej składki, okresy zatrudnienia po ukończeniu 15 roku życia na obszarze państwa polskiego w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy (...).

Natomiast w spornych okresach w zakresie oceny prawnej zaliczenia ich do stażu pracy obowiązywały dwa akty prawne. W odniesieniu do okresu przed odbyciem służby wojskowej był to dekret z 25 czerwca 1954 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23 poz. 97) a w stosunku do okresu po odbyciu służby była to ustawa z dnia 23 stycznia 1968 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1968 r. Nr 3 poz. 6 ze zm.).

Zgodnie z art. 7.1 dekretu za okresy zatrudnienia uważało się okresy pracy wykonywanej na obszarze państwa polskiego, jeżeli pracownikowi przysługiwało za nie wynagrodzenie.

Natomiast w świetle art. 8.1, obowiązującej od 27 stycznia 1968 r. ustawy emerytalnej za okresy zatrudnienia uważało się okresy pozostawania w stosunku pracy na obszarze państwa polskiego, jeżeli osoby zatrudnione w tym okresie pobierały wynagrodzenie za prace lub zasiłki z ubezpieczenia społecznego.

Zgodnie natomiast z art. 106 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony PRL (Dz. U. z 1967 r. Nr 44 poz. 220) zakład pracy, który zatrudniał pracownika w dniu powołania do zasadniczej służby wojskowej jest obowiązany zatrudnić go na poprzednio zajmowanym stanowisku lub na równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz zaszeregowania osobistego, jeżeli w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z tej służby pracownik zgłosił swój powrót do zakładu pracy w celu podjęcia zatrudnienia.

Przełożenie powyższych przepisów na grunt niniejszej sprawy oznacza, iż rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest prawidłowe w zakresie zaliczenia do stażu ubezpieczeniowego okresu przed powołaniem wnioskodawcy do zasadniczej służby wojskowej a mianowicie od 22-27 października 1967 r. Z treści oświadczenia wnioskodawcy wynika, iż w tym okresie rozliczał się z zakładem pracy z powierzonych urzędzeń, materiałów oraz dokumentów. Wnioskodawca był zatrudniony, jako kierowca a zatem był obowiązany do zdania pojazdu i rozliczenia się z jego użytkowania. A zatem w okresie przed powołaniem do wojska wnioskodawca nadal pozostawał w zatrudnieniu, gdyż w aktach rentowych oraz w aktach sprawy, jak słusznie podniósł Sąd I instancji brak jest dokumentów potwierdzających jakkolwiek przerwę w zatrudnieniu, czy też przebywanie w tym czasie na urlopie bezpłatnym.

Natomiast ciężar dowodu, co do pozostawania nadal w zatrudnieniu w okresie po odbyciu zasadniczej służby wojskowej spoczywał zgodnie z art. 6 k.c. na wnioskodawcy.

H. K. jednak nie udowodnił, iż w tym okresie z uwagi na stan zdrowia przebywał na zwolnieniu lekarskim lub urlopie wypoczynkowym. Natomiast sam oświadczył, iż nie pobierał w tym czasie żadnego zasiłku chorobowego i nie pracował, bo miał chorą nogę.

A zatem trudno uznać, iż okres po zwolnieniu ze służby wojskowej do 13 lipca 1968 r. był okresem zatrudnienia w świetle art. 8.1 w/w ustawy emerytalnej.

Wnioskodawca nie zgłosił się w terminie 30 dni od zwolnienia z zasadniczej służby wojskowej do zakładu pracy i obecnie brak jest podstaw faktycznych i prawnych do zaliczenia w/w okresu do stażu ubezpieczeniowego, jako okresu zatrudnienia.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w pkt 1 sentencji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmieniając wyrok Sądu I instancji w ten sposób, iż zaliczeniu podlega do stażu ubezpieczeniowego tylko okres przed powołaniem do służby wojskowej. Okres po odbyciu służby nie podlega zaliczeniu do okresy ubezpieczenia z wyżej wskazanych powodów.

Natomiast apelacja została oddalona w pkt 2 na podstawie art. 385 k.p.c., co do nie zaliczenia okresu przed powołaniem do wojska do stażu ubezpieczeniowego w wymiarze 6 dni, gdyż w tym zakresie nie podzielono stanowiska

organu rentowego, iż była to przerwa w zatrudnieniu ani nie podzielono powołanej podstawy prawnej w zakresie jego oceny.